

การประชุมวิชาการทางวัฒนธรรมแห่งชาติ “วิจัยวัฒนธรรม ครั้งที่ ๗”

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจต้านทานได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีอยู่ด้วยกัน ๓ กระแสหลัก ได้แก่ ๑) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งรวมถึงกระแสการเปลี่ยนแปลงระบบดิจิทัล (Digitization) กระบวนการกลายเป็นเมือง (Urbanization) หรือผลกระทบที่ส่งผลถึงทุกคนทั่วโลก (Commonization) เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้าย หรือโรคระบาด เป็นต้น ๒) กระแสการรวมกลุ่มกันในภูมิภาค (Regionalization) ไม่ว่าจะเป็นในเชิงของภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ การรวมกลุ่มดังกล่าวทำให้มีอำนาจต่อรองของประเทศที่อยู่ในกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี ๓) กระแสท้องถิ่นนิยม หรือการมีความเป็นท้องถิ่นและชุมชนอย่างเข้มข้น (Localization) เช่น การมีความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ชัดเจน รวมถึงมีศิลปะและวัฒนธรรมที่สืบทอดและเชื่อมโยงคนในท้องถิ่นมายาวนาน

กระแสดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งในแง่บวกและลบต่อวัฒนธรรมไทย การดำเนินงานวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพควรต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นพลัง และควรมีการกำหนดขอบข่ายให้ชัดเจน เช่น การฟื้นฟูวัฒนธรรมซึ่งเป็นการนำศิลปวัฒนธรรมที่กำลังจะสูญหายหรือเสื่อมสลายมาทำให้มีความหมายและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในชาติ การส่งเสริมสนับสนุนงานวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการสนับสนุนงบประมาณและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรทางวัฒนธรรมที่มีความรู้ความสามารถ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวัฒนธรรมมีการกระตุ้นบุคลากรที่ดำเนินงานวัฒนธรรมได้สร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศและสนับสนุนให้มีการศึกษาวัฒนธรรมของชาติต่างๆ เพื่อให้ตระหนักถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่าแก่สังคมไทยและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันก็เป็นการป้องกันไม่ให้อาณาวัฒนธรรมอื่นเข้ามาบีบคั้นหรือมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมของไทย ทั้งยังมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เอื้อต่อการพัฒนาวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการวัฒนธรรมกับการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมโดยมีการจัดโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม และสนับสนุนงานด้านวัฒนธรรม ดังนั้นเพื่อให้วัฒนธรรมของชาติมีความยั่งยืน จะต้องสนับสนุนให้มีการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดในรูปแบบต่างๆ

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมเพื่อความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งได้มีการกำหนดภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัย จัดการและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรมแก่สาธารณชนและประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ด้วยเหตุนี้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจึงเห็นความสำคัญของการวิจัยทางวัฒนธรรม จึงได้จัดให้มีการประชุมทางวิชาการทางวัฒนธรรมระดับชาติขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมที่มีคุณค่าแก่ผู้สนใจ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและเกิดการต่อยอดนำไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการสร้างจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยแก่ประชาชนทั่วไป

ฉบับนี้เป็นการจัดงานประชุมวิจัยวัฒนธรรม ครั้งที่ ๗ ภายใต้แนวคิดหลัก “ก้าวข้ามอคติสู่วัฒนธรรม ๔.๐” ที่ในโลกของข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน วิถีชีวิตและความสัมพันธ์ของคนกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พร้อม ๆ กับสังคมได้ก้าวเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของชาติพันธุ์ เพศ วัย ชนชั้น ศาสนา ความเชื่อ และการเมือง ฯลฯ อคติที่เคยมีก็ยังคงดำรงอยู่ในสังคม และมีแนวโน้มว่าจะมีมากขึ้น ซึ่งปรากฏให้เห็นในรูปของความขัดแย้งรุนแรงที่ยืดเยื้อยาวนาน การจะขับเคลื่อนสังคมไทยไปข้างหน้าได้นั้นจึงจำเป็นต้องก้าวข้ามอคติที่เป็นข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านั้นให้เข้าสู่โลกของวัฒนธรรม ๔.๐ ด้วยการคิดค้นความหมายและความเข้าใจใหม่ ๆ ที่จะช่วยเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในอนาคต”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยและผลงานวิทยานิพนธ์ของบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผลงานวิจัยที่ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ทางด้านการวิจัยทางวัฒนธรรมระหว่างบุคลากรทั้งในสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่สนใจทั่วไป

วิธีดำเนินการ

๑. การปาฐกถาำโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม
๒. การนำเสนอผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม

กลุ่มเป้าหมาย จำนวนประมาณ ๓๐๐ คน ประกอบด้วย

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้บริหารหน่วยงาน/นักวิชาการภาครัฐและภาคเอกชน
๒. นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา
๓. ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา วันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น

สถานที่ ณ โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์อัลด์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร

งบประมาณ จากงบประมาณโครงการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มวิจัยและพัฒนา สถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านวัฒนธรรมของประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิทยานิพนธ์ทางวัฒนธรรม
๒. ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยวัฒนธรรมในด้านต่างๆ
๓. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยทางวัฒนธรรม

.....

กำหนดการ
การประชุมวิชาการทางวัฒนธรรมแห่งชาติ “วิจัยวัฒนธรรม ครั้งที่ ๗”
“ก้าวข้ามอคติสู่วัฒนธรรม ๔.๐”
วันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์อัลด์ กรุงเทพมหานคร

.....

ภาคเช้า

เวลา ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.

ลงทะเบียน และรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม

เวลา ๐๙.๐๐-๐๙.๓๐ น.

พิธีเปิด โดย อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เวลา ๐๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.

กล่าวรายงาน โดย รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

การบรรยายพิเศษ เรื่อง ก้าวข้ามอคติสู่วัฒนธรรม ๔.๐

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณอานันท์ กาญจนพันธุ์

เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น.

การอภิปราย เรื่อง การวิจัยข้ามวัฒนธรรม

วิทยากร

ม.ร.ว.รุจยา อากาศกร

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ ศรีสันติสุข

นายชูพินิจ เกษมณี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิต ชัยครรชิต

ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลับพลึง คงชนะ

เวลา ๑๒.๐๐-๑๒.๓๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.

นำเสนองานวิจัยในรูปแบบ Poster

๑. ศึกษาวิเคราะห์ คุณค่าและความสำคัญของสลากย้อมที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรม
ลำพูน โดย ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา
๒. การอนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดการขับขานศรีสู่ขวัญของชุมชน
บ้านร่องบัวลอย ตำบลเวียงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ อินทนิเวศ
๓. Chiang Rai The city of Arts : แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่พุทธศิลปกรรม
ของวัดที่เป็นพระอารามหลวงจังหวัดเชียงราย โดย พระครูวิมลศิลปกิจ
๔. วิถีชีวิต การปรับตัว เครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมข้ามชาติของพระนักศึกษา
ข้ามแดนชาวกัมพูชาในประเทศไทย โดย รองศาสตราจารย์สมหมาย ชินนาค
๕. วิถีชีวิตและวัฒนธรรม : การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมอญ
ในจังหวัดปทุมธานี โดย นางสาวสุปราณี อุดมผล
๖. พระเมรุในภาพหนังใหญ่ โดย นายรัตนพล ชื่นคำ
๗. กลยุทธ์การตลาดของหมอลำเรื่องต่อกลอน โดย นายสันคูลิทธิ บัรวิงษ์ตระกูล
๘. ผลของโครงการจิตประภัสสรตั้งแต่อนอนอยู่ในครรภ์ของเสถียรธรรมสถาน
กรุงเทพมหานคร โดย ดร.สายน้ำผึ้ง รัตนงาม

ภาคบ่าย

เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น.

นำเสนองานวิจัยในรูปแบบ Oral Presentation

เวลา/ห้อง

หัวข้อ

ห้องประชุม ๑

เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น.

การเสวนา หัวข้อ ทุนทางวัฒนธรรมกับการเสริมพลังของภูมิปัญญา
วิทยาการ

๑. กะละแมลุงพร: สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สินค้านวัตกรรมตามโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ โดย นางแพรวภัทร ยอดแก้ว
๒. ทุนทางวัฒนธรรมกับการยกระดับคุณภาพสินค้าของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผ้าอ้อมคราม ในเขตอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดย ดร.เกรียงไกร ผาสุตะ
๓. นโยบายสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในบริบทประเทศมาเลเซีย โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์
๔. การฟื้นฟูภูมิปัญญาหมอบ้านจากความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ตำบลนาตาล อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกกสิณ ขาทิพฮอด
๕. คุณลักษณะอาสาสมัครที่มีผลต่อบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข โดย นายชาญณรงค์ วงศ์วิชัย

ดำเนินรายการโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทรา ทองสมัคร

นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล

นายสุรศักดิ์ จำนงค์สาร

ห้องประชุม ๒

เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น.

การเสวนา หัวข้อ การท่องเที่ยวกับการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมวิทยาการ

๑. การจัดทำแผนที่มรดกภูมิทัศน์วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ชุมชนชากแง้ว จังหวัดชลบุรี โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรจิต พิระพัฒนกุล
๒. แผนที่ชุมชนชาติพันธุ์ไทในล้านนา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดย ดร.กรด เหล็กสมบูรณ์
๓. ศักยภาพและภูมิปัญญาในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน ไทย-เมียนมา และสปป.ลาว โดย ดร.ธัญญลักษณ์ แซ่เลี้ยว
๔. พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชกับวิถีแห่งพุทธศรัทธาสองฝั่งโขง โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤกษ์ ศีลาคม

ดำเนินรายการโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลับพลึง คงชนะ

รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์

รองศาสตราจารย์สมถวิล ธนะโสภณ

ห้องประชุม ๓

เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น.

การเสวนา หัวข้อ ศักยภาพของชาติพันธุ์ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม
วิทยาการ

๑. ชาวไทยทรงดำ: กฎเกณฑ์ ทรัพยากร วิธีการผลิตและวิถีชีวิตทางสังคม
โดย ดร.กฤษณะ ทองแก้ว
๒. ความเชื่อเกี่ยวกับการไหว้ผีหิ้งและผีโรงของคนซอง
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจตน์จรรย์ อาจโรสง
๓. ดนตรีในพิธี ว่อน ไว่ ซ่าง ชาวมอญบ้านวังกะ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี โดย ว่าที่ร้อยตรีณฤตล เผือกอำไพ
๔. คริวไทใหญ่ : อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ในฐานะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
กลุ่มชาติพันธุ์ชายแดนไทย โดย นางสาวดุจฤดี คงสุวรรณ

ดำเนินรายการโดย

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์

รองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิต ชัยครรชิต

เวลา ๑๖.๓๐-๑๗.๐๐ น.

พิธีมอบใบเกียรติบัตรและปิดการประชุมฯ ณ ห้องประชุมกลุ่มย่อย

.....

หมายเหตุ:

๑. พักรับประทานอาหารว่างช่วงบ่ายเวลา ๑๔.๓๐ น.

๒. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
DEPARTMENT OF CULTURAL PROMOTION

แบบตอบรับเข้าร่วมการประชุมวิชาการทางวัฒนธรรมระดับชาติ “วิจัยวัฒนธรรม ครั้งที่ ๗”
“ก้าวข้ามอคติสู่วัฒนธรรม ๔.๐”

ในวันพฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น.
ณ โรงแรม ดี เอ็มเมอร์ลด์ กรุงเทพมหานคร

๑. ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง /นางสาว/)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
โทรศัพท์.....
๒. ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง /นางสาว/)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
โทรศัพท์.....
๓. ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง /นางสาว/)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
โทรศัพท์.....
๔. ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง /นางสาว/)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
โทรศัพท์.....
๕. ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง /นางสาว/)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
โทรศัพท์.....

หมายเหตุ

กรุณาส่งแบบตอบรับเข้าร่วมประชุมฯ ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐
กลุ่มวิจัยและพัฒนา สถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
E-mail : research.docp@gmail.com
ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมที่ คุณณัฐพล /คุณอัญญารัตน์
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๑๓๐๘ -๑๓๑๐ และ โทรสาร ๐ ๒๖๔๕ ๓๐๕๙